

ЗДРУЖЕНИЕ ЗА ЗАШТИТА НА ПРАВАТА НА ДЕТЕТО

Defence for Children Rights (DCR)

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА РАБОТАТА НА ЗДРУЖЕНИЕТО ЗА ЗАШТИТА НА ПРАВАТА НА ДЕТЕТО

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА РАБОТАТА НА ЗДРУЖЕНИЕТО ЗА ЗАШТИТА НА ПРАВАТА НА ДЕТЕТО

ВОВЕДНО ОБРАЌАЊЕ

Ни претставува големо задоволство да ви го претставиме Годишниот извештај на Здружението за заштита на правата на детето за 2012 година.

Во годишниот извештај ќе видите еден поинаков, се надеваме, поинтересен пристап на претставување на нашите постигнати резултати, достигнувања и предизвици во текот на минатата година. Користејќи стил што наликува на социјалните медиуми, извештајот изобилува со многу фотографии од она што го сработивме и резултатите што ги постигнавме.

ЗА НАС

МИСИЈА: Почитување и заштита правата на детето без оглед на расата, бојата на кожата, полот, јазикот, вероисповедта, политичкото или друго убедување, националното, етничкото или социјалното потекло, имотната состојба, онеспособеноста, потеклото или друг статус на детето или на неговиот родител или законски застапник загарантирани со Конвенцијата за правата на детето.

ВИЗИЈА: Нашата визија е да создадеме свет во кој детето ќе ги ужива и остварува своите права на ментална, физичка и социјална благосостојба според највисоки стандарди и ќе може да оствари хармоничен развој на личноста, да расте во семејна средина во атмосфера на среќа, љубов и разбирање во семејството како основна единица на општеството и природна средина за развој и благосостојба, и да му биде пружена неопходна заштита и помош за да може во целина да ја преземе одговорноста во заедницата.

ВРЕДНОСТИ: Правата на детето се неделиви од човековите права: право на идентитет, право на пристап до образование, право на (живот во) свет во кој ќе се почитува разликата како појдовен животен принцип.

На секој поединец треба да му се овозможи пристап до вистински и соодветни информации и услуги за да може да ги остварува своите права.

Државата треба да обезбеди политичка, јавна и финансиска заложба во која сите национални политики за заштита на децата се засновани на рамката на Конвенцијата за правата на детето и се залагаат за вклучување на различните потреби и интереси на децата.

Работата на Здружението може да ја следите на неговата официјална веб страна (zpd.org.mk), како и на социјалните мрежи (FACEBOOK: Дневен центар за деца на улица - Шуто Оризари)

Во текот на целата година ЗЗПД одржуваше редовни месечни состаноци на Комитетот, како извршен орган на Собранието на ЗЗПД.

Тимот на ЗЗПД го сочинуваат:

проф.д-р Владимир Ортаковски, претседател
проф.д-р Оливер Бачановиќ, потпретседател
Младица Котевска, дипл. социјален работник
Кире Трајковски, дипл. социјален работник

Во Дневниот центар за деца на улица се ангажирани:

Ирена Велкоска , проектен координатор и едукатор
Василка Јовановска, социјален работник
Наташа Ѓеорѓиевска, психолог
Александра Закевска, одделенски наставник
Маја Божиновска, наставник (педагог)

Во 2012 година, во рамки на Здружението за заштита на правата на детето беше реализиран и поддржан проект кој претставува продолжение на континуираното функционирање на Дневниот центар.

Во април 2012 година беше извршена ревизија на финансиското работење на Здружението за заштита на правата на детето за 2010 и 2011 година, преку независната ревизиска куќа Друштво за ревизија и консалтинг „ТРИО-Консалтинг“. Финансиските извештаи на ЗЗПД се позитивни и даваат вистинска и објективна слика за финансиската состојба во согласност со законската регулатива и стандардите за финансиско известување кои се применуваат во Република Македонија, како и општо прифатените принципи за објавување на финансиските извештаи.

Проект-тимот на ЕЗДДЦ за деца на улица - Ш.Оризари за остварување на целите и задачите и постигнување на резултатите секојдневно ги згрижуваше децата, реализираше културно-забавни и рекреативни активности, внесуваше лична инвентивност и креативност во работата, спроведуваше едукативно-образовни работилници, како и активности за стекнување на позитивни хигиенски, работни и културни навики, вештини за социјализација, мотивирање за вклучување во образовниот процес но и задржување на децата кои веќе се вклучени во него. За време на престојот во Центарот на децата им помагавме во совладување на училишниот материјал, реализиравме и дополнителни активности и обезбедувавме услуги кои имаа за цел да ги задоволат нивните различни потреби (остварување на емотивно топли релации со децата, подигање на нивото на самодоверба, креативност, обезбедување психо-социјална поддршка и интервенција, грижа и следење на здравствената состојба, вакцинирање, едукација од областа на здравствената заштита и едукација за нивните права).

Проект-тимот истовремено остваруваше секојдневни средби со семејствата на децата, во и надвор од Центарот, и учествуваше во подобрување на родителството преку информативни и мотивациони разговори за важноста на образованието. Тимот исто така им пружаше социјално-правна помош и поддршка, советодавни услуги и едукација на следниве теми: планирање на семејството, планирање на семејниот буџет, развој на родителските вештини - поголема грижа за децата, одржување на личната хигиена и хигиената во домот, како и комуникација на заедницата со институциите со цел да се помогне во информирањето и олесни пристапот до надлежните служби и институции. За сите прашања и информации проект-тимот настојуваше навремено и точно да ги информира и упати граѓаните – членови на семејства од ромската заедница со цел да им се помогне во решавање на нивните тековни проблеми и остварување на нивните права.

Со наведените активности ЗЗПД-ЕЗДДЦ за деца на улица го оправда своето постоење во неговата мисија за имплементација на проектот.

Во рамки на работата на ЗЗПД-ЕЗДДЦ за деца на улица во Годишниот извештај издвоивме неколку активности и настани за кои мислевме дека е пожелно да бидат споменати, како покарактеристични за периодот за кој се информира.

ЕВИДЕНТИРАНИ И ЗГРИЖЕНИ ДЕЦА

Во текот на 2012 година во Дневниот центар беа згрижени 48 деца за кои претходно по пат на теренски активности беше утврдено дека питаат или собираат пластични шишиња од контејнери . Од страна на Меѓуопштинскиот центар за социјална работа бевме контактирани во врска со две деца на возраст од 14 и 9 години - брат и сестра кои биле забележани како просат во центарот на градот. Веќе наредниот ден децата беа вклучени во Центарот, по претходно спроведен разговор со таткото и направен увид во целокупната документација на семејството. Децата беа вклучени во групите и најпрвин се направи проценка на нивниот физички и психички развој и нивото на нивните знаења, а се следеше и нивното целокупното однесување. Истиот ден децата беа однесени на систематски преглед, за првпат беа имунизирани и им беше отворен картон за имунизација.

Исто така евидентиравме и 46 деца на семафорите кај хотелот Александар Палас, на булеварот Партизански Одреди, на пазарчето во Шуто Оризари или пред поголемите маркети на возраст од 4 до 14 години. Децата беа на школска возраст и воопшто не беа опфатени во образовниот просец. На 16 деца родителите им се на издржување казна затвор (на 2 деца мајката е осудена за повторување на кривичното дело „кражба“, а на останатите 14 деца таткото е осуден за кривичното дело „тешка кражба“). Во согласност со родителите/старателите сите деца редовно ги посетуваа дневните активности при Дневниот центар, работевме на нивна социјализација и стекнување на културни и хигиенски навики а постепено ги градевме и нивите работни навики.

Бројот на директни корисници на дневните услуги до месец октомври 2012 година се движеше до 139 деца. Поради овозможување подобри егзистенцијални и материјални услови за живот 5 деца од три различни семејства се преселија во Куманово кај роднини, а тринаесетгодишната И.Р. на 16.12.2012 год. стапи во малолетничка вонбрачна заедница. Поради усвоените позитивни обрасци на однесување и постигнатиот напредок 35 деца беа привремено исклучени од секојдневните активности. Во месец септември бројот на привремено исклучени деца изнесуваше 43, но 8 од нив повторно беа згрижени поради нередовно следење на училишната настава и враќање на улиците. Ваквиот начин на привремено исклучени деца е со цел, од една страна, децата да го продолжат нормалниот начин на живеење, а од друга страна да се создадат услови за згрижување на нови деца на кои им е неопходна заштита и грижа, но и да се задоволат различните потреби: потребата од образовни и воспитни капацитети, социјализација, соодветен и интензивен психо-социјален и педагошки третман, вакцини, здравствена и социјална заштита, идентитет, безбедност, оброк, чиста вода, хигиена и поддржувачко опкружување за целосно да се развијат во здрави возрасни единки.

Заклучно со месец декември 2012 година 97 деца и 35 повремени школски деца од ромска заедница на возраст од 4-16 години од ранлива маргинализирана група имаа статус на секојдневно згрижени деца кои ги користат услугите на Дневниот центар.

ДЕЦА БЕЗ ЛИЧНА ДОКУМЕНТАЦИЈА, ЗДРАВСТВЕНА И СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА И ОСИГУВАЊЕ

Во 2012 година евидентиравме 19 деца без лична идентификација. На 38 деца им овозможивме и извршивме прв систематски преглед и имунизација и им отворивме здравствен картон во соработка со локалниот Здравствен дом, а со помош од НВО – ХЕРА “Сакам да знам“. Здравственото осигурување на родителите и децата сè уште е горчлив проблем бидејќи тие немаат соодветни документи за идентификација, не поседуваат изводи од матичната книга на родени/венчани, немаат постојани живеалишта, а поради неедуцираноста и неписменоста не можат да ги надминат административните бариери за да стигнат до нив. На 14 деца им помогнавме да се заведат во Матичната книга на родени, но кај покомплексните случаи, каде децата се родени во домашни услови и се на возраст од 11-15 години, живеат во други градови во Македонија или имаат статус на бегалци побаравме помош од институциите надлежни за лична идентификација кои декларативно сакаат да го решат проблемот, но и од граѓански организации. Постапката е сè уште во тек. Родителите кои остварија право и поседуваат лична документација ги упатувавме во државните гинеколошки центри за потоа без проблеми да ги пријават новороденчињата во подрачната матична служба, а на 8 новороденчиња им помогнавме и во обезбедување облека.

На двајца младинци кои оваа година станаа полнолетни им помогнавме да извадат лична карта. Исто така им помагавме на родителите во закажување на термин за вадење на лична карта, упатување во подрачни единици, како и подготвување и копирање на документи кои се доставуваат во прилог на барањето за остварување на правото на социјална парична помош. Им излеговме во пресрет и на семејства кои подолг период живееја на улица, овозможувајќи им да ја користат бањата. Сè уште е присутен проблемот со притисокот на водата, но и покрај топлење вода во електричен бокал и потурање вода од шишињата, тие се презадоволни што некој им овозможува услови за да ја одржуваат личната хигиена. Помогнавме и на едно семејство - баба која доби мозочен удар. Таа и нејзиниот сопруг се грижат за внуката која е напуштена од биолошките родители.

Речиси сите деца живеат во населбата Шуто Оризари (со исклучок на две семејства кои живеат зад Народна банка), што значи дека имаат и идентично социјално опкружување: потекнуваат од семејства кои се наоѓаат во тешка материјална положба, од дисфункционални семејства без соодветна родителска грижа со забележана воспитна и едукативна запуштеност и социјално-емоционални проблеми. Дел од нив не се пријавени во МКР и немаат здравствена документација заради што не им е овозможено добивање соодветна здравствена нега и заштита. Кај сите деца забележавме и дополнителни проблеми од типот на вошливост, нехигиена и неухранетост. Имајќи го предвид сето ова големо внимание посветувавме и на општата здравствена состојба на децата, преку редовно вакцинирање, туберкулозно тестирање, систематски прегледи и пружање други здравствени услуги (овозможување бесплатни кожни и очни прегледи и лабораториски испитувања, болничко сместување и лекување, но и обезбедување,

односно купување на препишаните лекарски терапии).

Овозможивме финансиска помош во обезбедување на потребната лекарска документација, наоди и мислење од извршените лекарските прегледи и Образец 3 за остварување на постојана парична помош на семејство кое живее во екстремно лоши услови, без огрев, струја и кое едвај успева да ги прехрани трите малолетни деца за кои се грижи додека синот отслужува казна затвор, а снаата ги напуштила и формирала нова вонбрачна заедница. Ова семејство е примател на социјална помош од 1.380,00 денари.

На 5 деца им овозможивме дополнителен очен преглед преку Црвениот крст на Град Скопје со посредство на француската амбасада во дијагностичкиот очен центар „Визија“. За жал, кај детето С.М. се потврди 100% оштетување на десното око. Поради високата диоптрија за останатите деца беа набавени бесплатни очни помагала.

Посредување со социјални и правни служби

Здружението за заштита на правата на детето од почетоките на своето работење спроведува и развива активности од социјално-хуманитарен карактер. На децата и нивните семејства им помагаме во задоволувањето на основните потреби преку добивање разни видови помош (хуманитарна помош: облека, храна, неопходни лекови, хигиенски средства и сл.; правна помош и заштита: посредување, упатување и обезбедување на полесен пристап до здравствена заштита и остварување на нивите права и сл.). Социјалната служба составена од стручниот тим на Дневниот центар се обрати до француската и британската амбасада, амбасадата на Кралството Холандија, владини и невладини институции и организации кои нудат услуги од јавен интерес, а се поврза и со граѓани за остварување на различен вид помош и поддршка.

На 08.02.2012 година Дневниот центар го посетија сопругите и децата на вработените во француската амбасада. Тие донесоа мошне интересни реквизити за детски игри како и традиционални домашно подготвени торти и колачи.

Во 2012 година, бесплатната правна служба постапуваше по 16 писмени обраќања при што 14 писмени обраќања беа упатени до Центрите за социјална работа, а 2 до секретаријатите при Министерство за внатрешни работи. Таа остваруваше и чести контакти, средби и разговори со службите при центрите за социјална работа, поднесуваше пријави за преземање мерки и засилен надзор над вршењето родителско право на деца жртви од семејно насилство, физички насилства и агресивни однесувања, грубо запоставување на родителската должност за грижа и воспитување, трудова експлоатација-питачење и обид за родосквернавање. Во дел од своите обраќања до надлежните институции, правната служба се повикува на одредени меѓународни документи и национални закони во кои се наведени правата на децата, начинот на нивно остварување како и механизмите на нивна заштита. Првенствено се повикуваме и ја следиме имплементацијата на Конвенцијата за правата на детето на Обединетите Нации, Конвенцијата на Советот на Европа за заштита на децата од сексуална експлоатација и сексуална злоупотреба, Конвенцијата на Меѓународната организација на трудот за најлошите форми на детски труд - Конвенција бр.182 за најлошите форми на детски труд, 1999, ратификувана на 30.05.2002 год. и низа други меѓународни и национални стандарди за правата на децата.

Од пријавените, решени се само два случаи. Првиот случај се однесува на пет деца кои на кратко беа згрижени во згрижувачки семејства. Се работи за децата од семејството Џафер кои останаа без двата родители, при што ниеден од поблиското семејство не ја преземаше обврската да се грижи за нив, а од Домот за деца без родители и родителска грижа „11 Октомври“ одделението за старателство при ЈУ-МЦСР на Град Скопје доби негативен одговор за сместување на децата поради немање капацитет во домот за нивно згрижување. По еден подолг извесен период од страна на ЈУ-МЦСР се обезбеди две згрижувачки семејства во Топаана претходно подготвајќи ги децата за она што ги очекува. Отпор и негодување кон новонастанатата ситуација покажа единствено најстарото дете Џ.Џ кое беше под големо влијание на снаата од братот (тој е починат во сообраќајна несреќа а снаата не може да биде поставена за старател бидејќи е странски државјанин). На 12.11.2012 година децата беа сместени во две различни семејства, заедно со двајца претставници од МЦСР и координаторот на Дневниот центар. Другиот случај се однесува на интернатско сместување на дете во с.Љубанци и вклучување во тамошното локално основно училиште „Гоце Делчев“.

Исто така спречени се две потенцијални самоубиства кај две малолетни лица кои поради тешкиот живот и разочараност од своето потесно семејство посегнаа по својот живот.

Поради екстремно ниските температури и силните снежни врнежи децата од семејството Еминови и Сејфула во месец февруари цела недела не можеа да дојдат во Дневниот центар па стручниот тим подготви топла облека и прехранбени производи и ги посети во нивното импровизирано живеалиште под Железничката станица. Условите во кои живеат се супстандардни: сите спијат во една соба заградена со картони, низ собата е расфрлана нечиста облека, пластични шишиња, старо железо и разни ѓубришта, во неподнослива смрдеа. Два дена по ред децата

наутро ги земавме од под Железничката станица и ги носевме во Центарот, а разговаравме и со возачите на приватниот автобус бр. 20 кои одбиваа да ги возат децата-Роми бидејќи немале пари да платат билет. Децата веднаш ги однесовме на кожен лекар поради кожните инфекции добиени од вошливост и нечистотијата во која живееја. По долги убедување од наша страна овие семејства се вратија повторно да живеат под кирија во Шуто Оризари.

Помогнавме и на едно семејство кое живее зад комплексот Банки, со тоа што обезбедивме облека за сите деца и за родителите, и им овозможивме да ја одржуваат личната хигиена во нашиот Центар и да си перат облеката. На мајката Џемиле, која ја советувавме да не оди на просење, ѝ укажувавме на казните кои следуваат особено ако за време на викенд ги носи на просење и децата (од кои едното е неколкумесечно бебе). Таа била вербално и физички нападна од сопругот кој од неа очекувал да оди на просење за да обезбеди егзистенција. Мајката го гледа нашиот центар како место каде може да добие заштита, а нејзините деца да бидат згрижени и подалеку од влијанието на улицата.

СПРЕЧЕНИ МАЛОЛЕТНИЧКИ ДЕТСКИ БРАКОВИ

Во 2012 година спречивме пет малолетнички брака. Иако за оваа категорија на семејства раното стапување во брак е традиција која голем дел од нив ја одобруваат, ги советуваме децата и нивните семејства да прекинат со рано стапување во малолетнички вонбрачни заедници и го потенцираме значењето на образованието и осамостојувањето на децата со можност за нивно интегрирање во општеството.

ЛОБИРАЊЕ, ЗАСТАПУВАЊЕ И СЛЕДЕЊЕ НА СОСТОЈБАТА СО ДЕТСКИТЕ ПРАВА ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Здружението за заштита на правата на детето и во 2012 година работеше во насока на лобирање и застапување за детските права според Конвенцијата за правата на детето, ја следеше состојбата со детските права во Република Македонија, како и работата на државните институции и на единиците на локалната самоуправа во делот на нивно постапување кога се работи за заштита на децата и нивните права, особено на децата припадници на маргинализирани групи. ЗЗПД следи што преземаат овие институции како надлежни за да обезбедат почитување на детските права и како тие постапуваат во ситуации кога детските права се повредени, оспорени или загрозени. Следењето се врши преку директни сервиси кои функционираат во Дневниот центар: Работа со родители, Родителски работилници, Детски работилници и Бесплатна социо-правна служба но исто така голем придонес има и Законот за малолетничка правда во кој се предвидени повеќе мерки за помош и заштита и механизми кои придонесуваат за превентивно делување, остварување на приоритетните интереси и заштита на малолетните лица од криминал, насилство и кој било облик на загрозување на нивните слободи и права и нивниот правилен развој, преку Државниот Совет за превенција на малолетничко престапништво чиј претседател е претседателот на ЗЗПД проф. д-р Владимир Ортаковски.

Силно сме посветени да помогнеме и да придонесеме со нашето искуство со работата со деца на улица. Водени од таа желба и покрај ограничените човечки ресурси ЗЗПД учествуваше на следните работилници: Подобрување на условите за домување на Ромите, Работилница (МТСП) за системски и холистички пристап за заштита на деца на улица со засилен акцент на социјалната и здравствената заштита и нивно вклучување преку различни форми во образовниот систем. (Акционен план заштита на децата од улица 2013-2015)

Четири работилници организирани од страна на ОБСЕ за развивање документ со НАЈДОБРИ ПРАКТИКИ И ПРЕПОРАКИ за превенција, идентификација и заштита на децата жртви и на ризикот на трговија со деца не само од регионот на Западен Балкан, но и со земјите на дестинација во Европската Унија.

Обуки: обука за работа со други форми на трговија со луѓе (трудова експлоатација и питачење); Обука - Зајакнување на релевантните актери за социјална инклузија на локално ниво на здруженија на граѓани и единиците на локална самоуправа за управување со проектен циклус при подготовката и имплементацијата на проекти за социјална инклузија.

ДЕЦА НА УЛИЦА ВКЛУЧЕНИ ВО ОБРАЗОВНИОТ ПРОЦЕС

Во учебната 2012/2013 година во образовниот процес се вклучени 18 првачиња. 11 од нив се во поодмината возраст, од 9 до 12 години и за нив ова е прво вклучување во образовен систем. Првото полугодие од учебната 2012/2013 година успешно го завршија 93 од вкупно 96 школски деца (две школски деца заминаа во Куманово а едно дете стапи во детска вонбрачна заедница).

На почетокот на учебната година на 03.09.2012 год. се одржа родителска средба со родителите чии деца се запишани на училиште со цел повторно да се потенцираат правата на децата, важноста на образованието, како и грижата и одговорноста на родителот.

Беа присутни и родителите чии деца поради усвоените позитивни обрасци на однесување и зголемената одговорност за грижа и трудово неискористување беа привремено исклучени од секојдневните активности во Дневниот центар. Тие беа пофалени и наградени од тимот на Дневниот центар.

На првиот првиот училишен ден на сите деца (на кои родителите не можеа да им обезбедат училишен материјал) им беше поделен училишен материјал неопходен за

следење на наставата (тетратки со тесни и широки линии, тетратки со линии и коцки, моливи, блокови, дрвени боички, ножички, колаж хартија, лепило, нотни тетратки, атласи, и други материјали) во зависност од индивидуалните потреби на секое дете.

Од страна на навивачите на шкотската фудбалска репрезентација со посредство на британската амбасада беа обезбедени облека и обувки. Една од најчестите причини поради која децата одбиваат да одат на училиште е токму недостатокот и неможноста да обезбедат училишен материјал или пак потсмевиот од страна на другите деца во одделението поради валканата и миризливата облека и нискиот степен на хигиена.

Остваривме контакт со сите наставнички и со педагогот и психологот од основните училишта „26 Јули“ и „Браќа Рамиз Хамид“ за да им го објасниме материјалниот статус на нововклучените деца и да им укажеме на можноста да ни се обратат за каква било информација. Редовните контакти и соработката продолжуваат и со вечерното училиште „АС Макаренко“ каде што имаме 3 новозапишани деца, а претходно запишаните деца по успешно завршеното одделение продолжуваат во погорната година. Во периодот од јануари до јуни се реализираа континуирани секојдневни средби и разговори со родителите во рамки на Дневниот центар, но и во нивните домови, во однос на подигање на родителскиот капацитет, јакнење на родителската одговорност и поголема грижа за нивните деца, докомплетирање на документацијата на децата, важноста на образованието и уписот во училиште и други дополнителни потреби и информации преку кои можат да ги остварат своите права во областа на здравството, социјалната заштита и образованието кои им се недостапни бидејќи не поседуваат лични документи.

Првачињата секојдневно ги носевме на училишна настава за да стекнат обврска но и позитивна навика за редовно одење на училиште и прифаќање на новата училишна средина, но и одблиску да се запознаат и зближат со наставниот кадар. Во првата недела од месец септември кај 8 повремено исклучени дечиња, имаше

потреба од повторно згрижување во Дневниот центар, со примарна цел да го продолжат образованието. Имено, семејствата на овие деца се соочија со семејни проблеми пред сè поради лошата финансиска состојба бидејќи поради ненавремена доставена потребна документација го изгубиле правото на социјална парична помош и не можеле да обезбедат услови нивните деца навремено да ја започнат школската година. Остварувавме секојдневен контакт и со наставниците во основните училишта, каде што се информиравме за напредокот на секое дете, но и за потешкотиите кои можеме да ги надминеме и да работиме со децата помагајќи им да го совладаат пишувањето, читањето и сметањето со броеви.

ДЕТСКО-МЛАДИНСКИ КЛУБ

Формирањето на Младинскиот клуб во Дневниот центар, поддржан од Ургентниот фонд на ФОО-М, придонесе покрај децата што секојдневно се згрижени да се вклучат и младинците кои претходно биле дел од Центарот за да стекнат продлабочена едукација за нивните права, да се дискутира отворено за раниот влез во сексуални односи, вонбрачна врска, менталитетот и традицијата, да се подигне степенот

за важноста на основното и средното образование преку мотивациони разговори за заокружување на основното образование и мотивација за вклучување во средните стручни училишта како силен поттик за нивно идно вработување односно егзистенцијална сигурност, изучување на нови поими како етика, морал, развивање на позитивна меѓусебна комуникација, формирање на основни морални ставови за полесно интегрирање во општеството итн.

Работилниците се одвиваа два пати неделно по 2-3 часа со однапред подготвена месечна програма. Во нив беа вклучени деца на возраст од 12-16 години згрижени во центарот. Програмата се реализираше преку групна дискусија, работа во мали групи и работа во круг, при што секој имаше можност да изнесе свој став и размисла. Идејата за формирање на ваков облик е потребата произлезена

од работа со оваа категорија на деца на кои им е потребна дополнителна едукација за психолошки, емоционален и морален развој, недостатокот на мотивација за образование, но и запознавање со опасностите дека лесно можат да станат жртви на насилство и трговија со деца, ризикот и последиците од лесниот пристап до алкохолот итн.

Покрај стручниот тим, на работилниците предаваа млади едукатори/студенти од ромската заедница -активни членови на Црвениот крст и од НВО Хера кои беа своевиден позитивен пример за образованието, но и за животот воопшто. Децата имаа едукација за заштита, заболување и пренесување на туберкулозата и обука за Прва помош.

КОМУНИКАЦИСКА ОБУКА НА ДЕЦА/МЛАДИНЦИ за продажба на уличниот магазин "Лице в лице"

Од 10-14.09.2012 год. се одржа комуникациска обука од страна на Марина Анчевска од "Ксантика" за 6 младинци од 15 до 21 година кои веќе биле згрижени или се дел од активностите на Дневниот центар за деца на улица заради подобрување на нивниот материјален статус. Тие немаат заокружено основно образование и не се во можност да најдат работа бидејќи немаат никакви квалификации, а единствен извор на егзистенција им е собирање стари предмети или шишиња од контејнери. Оваа обука се спроведе со посредство на НВО Центарот за медиумски активности со цел да им се овозможи на нашите младинци

да продаваат месечен весник „Лице в лице“, како што се нарекува и регионалната платформа која веќе заживеала во соседните земји и засега добро функционира. Уличните продавачи по четири часа секој ден го продаваа месечникот на Плоштадот, во Градскиот парк и во Тинекс маркетите, достоинствено заработувајќи за живот. Во септември се одржа првата промоција на уличниот магазин „Лице в лице“. Со цел да се помогне во продажбата на весникот на 29.09.2012 год., на плоштадот Македонија се одржа хуманитарен јавен настан со улични уметници под мотото „Од сиромашни за сиромашни“ во рамки на Втората конференција на лица кои живеат во сиромаштија и социјална исклученост. Овој настан беше организиран од Македонската платформа против сиромаштија (МППС). Средствата од овој хуманитарен настан беа наменети за продолжување во јакнењето на капацитетите за развивање на продажни и комуникациски вештини на лицата од маргинализираните групи, кои воедно се и продавачи на уличниот магазин „Лице в лице“.

КАМПАЊА ЗА ВРАБОТУВАЊЕ

На 22.06.2012 год. беше реализирана Кампањата за поддршка на вработување на млади без родители и родителска грижа и млади во социјален ризик „Што сега? Што потоа?“ со цел да се поддржат младите лица под социјален ризик во процесот на осамостојување, преку нивно активно учество во адресирање на сопствените потреби и предизвици до сите кои можат да придонесат во градење на подобра иднина и социјална инклузија во нормалните општествени текови. Кампањата се спроведе во соработка со СОС Детско Село и НВО Здружение за културна соработка-Интеркултура, преку Алтио проектот кој е финансиран од страна на ЕУ а имплементиран од Центарот за неформално образование Триаголник.

ПРВО СЕЗОНСКО ВРАБОТУВАЊЕ НА ДЕТЕ ОД УЛИЦА

На почетокот на јануари беше остварена средба со директорот на ЈП „Паркови и Зеленило“ Душан Авировиќ во врска со сезонско вработување на седумнаесетгодишниот Али Реџеџи (дете кое беше евидентирано на улица и вклучено во дневните активности од 2006 година) кој на 15.01.2012 година стана полнолетен. Од страна на раководителот беше потврдено дека од месец април до декември 2012 година Али ќе може да работи како сезонски работник, што за нас претставуваше голем успех и прво вакво вклучување на наш корисник на кој му се пружа можност и му се нуди егзистенцијална сигурност. Веднаш помогнавме во постапката за вадење на неговата прва лична карта. Ова беше прво вработување на 18-годишно дете кое годинава излегува од грижата на Дневниот центар на кое му се овозможува егзистенцијална сигурност (дете кое беше евидентирано на улица и вклучено во дневните активности од 2006 година). Сезонскиот работен однос во Јавното претпријатие „Зеленило и паркови“ траеше од април до декември 2012 год. По завршување на работното време, во 15 часот Али се враќаше во Дневниот центар, каде што разменувавме информации, го охрабрувавме и го советувавме посебно во врска со неговата наивност, му дававме чиста облека и ужина, и го испраќавме на настава во вечерното основно училиште АС Макаренко.

Одбележани светски денови во рамки на Дневниот центар

- 8 Март - ден на жената

И оваа година, со големо уважување и посветеност го одбележавме денот на мајките 8 Март. Децата читаа текстови за мајчинската љубов и пожртвуваност, учеа стихотворби и песни, а изработуваа и честитки. За жал, за повеќето од нив зборот мајка нема некое посебно значење, ниту пак мајката им е на приоритетно место, а од друга страна ниту мајките не им пружаат доволно мајчинска љубов и грижа. Иако очекувавме дека оваа година на овој ден ќе има барем мала промена кај мајките, и ние и децата бевме разочарани од фактот што нивните честитки веднаш завршиле во ѓумбе за дрва или биле искинати.

- 7 Април- ден на Ромите

Во два наврати, односно на 06.04.2012 год. и 09.04.2012 год. се одбележа Меѓународниот ден на Ромите. Во овие два дена се разговараше многу за ромската историја и култура, нивното потекло, преселбите и обичаите, што предизвика големо внимание кај децата кои активно се вклучија во активноста надополнувајќи ја со свои примери. На географската карта практично им се објаснуваше патот на нивната миграција од Индија кон европските земји, при што децата го цртаа и боеја нивното знаме и учествуваа во други активности.. Потоа сите го посетивме забавниот парк со вртелешки, колички и други детски реквизити кој секоја година по повод празникот доаѓа во населбата.

- 1 април - ден на шегата

На Денот на шегата децата изработуваа маски од хартија во повеќе бои, и тоа најчесто со ликови од приказните, принцези и кралици, а најмалите дечиња беа маскирани во мачиња, глвчиња или зајачиња. Оваа активност предизвика огромна радост кај децата и тие со задоволство учествуваа во секој дел од подготовките на маскенбалот. Со особена гордост и голема радост ги презентираа своите маски низ улиците во Шуто Оризари пред локалното население.

- Велигденски празници

По повод велигденските празници, децата изработуваа разни цртежи од различни материјали и имаа можност да учествуваат во вапцање и украсување на велигденските јајца. Сите деца беа вклучени во оваа активност и се натпреваруваа во изработка на најубаво јајце.

- 12 Април - меѓународен ден на деца на улица
- 6 мај- Св.Ѓорѓија – Ѓурѓовден

Верскиот празник Св. Ѓорѓија или Ѓурѓовден секоја година претставува особена радост за децата. кој Освен во семејствата тој се прославува и во Дневниот центар. И оваа година на децата им раскажувавме за значењето на овој ден, начинот на прославување, но и воопшто за важноста на празниците за зближување и сплотување на луѓето во тие денови. Со одбележувањето на празникот Ѓурѓовден, преку едукативна работилница, децата го едуцираа стручниот тим за ромската традиционална прослава на овој празник, верувањата и обичаите поврзани со празникот, традиционалната ромска кујна и сл., а исто така ја демонстрираа и традиционалната ромска носија и ромскиот танц. За дел од едукацијата беа вклучени и некои од родителите.

- 12 Јуни - светски ден против детскиот труд

ЗЗПД и понатаму се бори за заштита на децата од најтешките формите на злоупотреба на детскиот труд, односно оневозможување тие да бидат вклучени во активности опасни за детското здравје или за нивната безбедност. Сепак, не загрижува фактот што на овој проблем не му се посветува доволно внимание и ресурси за постигнување одржливи социјални промени. За да се постигне елиминирање на најлошите форми на детскиот труд потребни се големи напори и посветеност во делот на редуцирање на сиромаштијата, подобра социјална заштита и вклучување на сите деца во образованието.

- Светскиот ден на првата помош

Во одбележувањето на Светскиот ден на првата помош, чиешто мото оваа година беше: „Првата помош за ранливото население“, Црвениот крст на град Скопје ги вклучи и дечињата од Дневниот центар. На почетокот на месец септември 20 деца имаа можност да се едуцираат за правилно пружање прва помош. Едукаторите од младинскиот клуб на Црвениот крст беа видно изненадени од знаењето на децата. Тие ги знаеја скоро сите одговори на прашањата поврзани со основните медицински поими и пружањето прва помош. Овие знаења ги имаат стекнато во Дневниот центар каде што интервенираме при помали повреди и на децата им пружаме прва помош. Следниот ден децата беа однесени пред платото на Црвениот крст на Ш.Оризари каде што имаа можност на трите пункта директно да покажат укажување прва помош на кукли-манекени и тоа: реанимација на срце и вештачко дишење, преврска на исекотини, мобилизација на повреда на лакт или скршеница и сл.

- Правата на децата - Детска недела

Дневниот центар за деца на улица во октомври започна со одбележување на Детската недела во рамки на Светскиот ден на детето што секој прв понеделник во октомври традиционално се одбележува во сите земји. Беа организирани

работилници на кои децата на креативен и интерактивен начин, според возраста, се запознаваа со детските права. Со помош на цртежи тие ги дефинираа своите потреби и желби, истовремено учејќи ги своите права. Беа опфатени пет права кои најмногу им се загрозени и тоа: право на здравствена заштита, право на топол дом, право на образование, право на родителска грижа и воспитување и право на социјална и детска заштита.

Во рамки на работилницата за правото на топол дом беа обработени неколку текстови на таа тема, по што децата пишуваа состав на тема „Мојот дом“ и цртаа и изработуваа куќа од колаж. Сите деца истакнаа дека пред сè сакаат љубов и топлина во домот а потоа ги наведоа своите желби да имаат сопствен кревет и соба, но и тоалет и вода во домот.

Што се однесува до правото на образование, и во оваа прилика, како впрочем и секој ден, беше истакнато значењето на образованието, описменувањето и мотивирањето на децата за продолжување на образовниот процес и стекнување со знаења и вештини кои ќе им помогнат полесно да се интегрираат во општеството и да бидат дел од неговите текови, со што би можеле да обезбедат основна егзистенција и би се прекинал кругот на неписменост, рано стапување во брак и питавање.

За правото на родителска грижа и воспитување слушнавме различни размислувања од децата кои не се чувствуваат убаво во нивниот дом и многу повеќе би сакале целиот ден да го минуваат во Дневниот центар. Децата и родителите во текот на целата година ги советувавме и ги поддржувавме во подигањето на родителската свест и грижа и децата веќе ги забележуваат разликите во нивниот дом во однос на периодот пред да бидат згрижени во Детскиот центар.

Што се однесува до правото на социјална и детска заштита, тоа е особено важно за оваа категорија на деца која е маргинализирана, дискриминирана, и социјално исклучена и се наоѓа под секој вид на ризик. Во текот на целата недела која беше посветена на запознавање со нивните

права и начинот на кој тие се загрозени и се прекршуваат, во склоп на креативните работилници децата изработуваа цртежи, работеа со колаж и со пластелин, а со коцки градеа и куќи во кои би сакале да живеат.

- Меѓународен ден на женското дете

По повод одбележувањето на 15 октомври - меѓународниот ден на женското дете (во организација на Канцеларијата на УНФПА (Фондот за население на ОН)) кој со резолуција на Генералното собрание на ОН за прв пат оваа година се одбележува во целиот свет, од страна на МТСП беа побарани информации за склучени малолетнички бракови од ромската заедница. Според статистичките податоци во Република Македонија од 14000 бракови склучени на годишно ниво, 13 % се малолетнички и тоа во најголем дел склучени со малолетни девојки од ромската заедница.

- Курбан Бајрам (муслимански празник)

Платформата за борба против сиромаштија по повод Меѓународниот ден на гладта која започна на 16.10.2012 год. на 24.10.2012 год. донираше 36 пакувања

млеко во тетрапак, 20 сапуни, 20 шампони за бањање, 20 пакети од по 4 пакувања тоалетна хартија, бонбони и носена облека за возрасни која по повод муслиманскиот празник Курбан Бајрам им беше поделена на родителите и децата. Наредниот ден беа посетени и домовите на семејствата.

- Светски ден за превенција од злоупотреба на децата и 20 Ноември - Светски ден на детето

Здружението за заштита на правата на детето со своите активности продолжува континуирано да работи на подобрување на сосотојбата со правата на децата во Република Македонија и да се бори против најлошите форми на злоупотреба на детскиот труд и сексуалната злоупотреба на деца. ЗЗПД ги одбележува 19 Ноември - Светскиот ден за заштита на децата од злоупотреба и 20 Ноември - Светскиот ден на детето.

ДНЕВЕН ЦЕНТАР ЗА ДЕЦА НА УЛИЦА

Со оглед на тоа што како Дневен центар сме во нивна близина децата нас не доживуваат како нивен Центар за информации, поточно како матица на нивната преродба - побрза социјализација и ресоцијализација. Со самиот престој на дечињата во целост им се задоволени основните права и потреби, правото за стекнување идентитет, одржување на личната хигиена и справување со вошливоста, се вршат редовни општи систематски прегледи, се врши имунизација и им се укажува превентивна локална лекарска помош. Преку едукацијата тие исто така ги осознаваат и нивните права, така што поголемиот дел од нив веќе се свесни за прекршените права и ги пријавуваат своите родители кои посебно за време на викенд трудово ги експлоатираат или физички ги повредуваат. Самото вакво пријавување е показател дека кај нив сме создале, изградиле и стекнале доверба. Преку работилниците дечињата исто така се стекнуваат и со вештини за социјализација, но и со хигиенски, здравствени, културни и работни навики. Се остваруваат чести контакти со родителите, а се одржуваат и родителски средби со цел да се подигне постојната и да се поттикне поголема родителска одговорност за правилно воспитување и грижа за децата. Преку секојдневната комуникација со децата акцентот беше ставен на формирање на основни хигиенско-културни навики или задржување на веќе стекнатите хигиенски навики. И покрај нерешливиот проблем со намалениот притисок на водата, и покрај тоа што топлата вода истекува како тенок конец од бојлерот, а водата ја греевме во електричен бокал за да можат децата со пластични шишиња да се бањаат, децата сепак секојдневно ги користеа условите и можностите во Дневниот центар за одржување на личната хигиена, се бањаа и ја заменуваа валканата облека со чиста и на наше особено задоволство кај нив постојано се развиваше и се менуваше свеста за одржување на чистотата и здравјето. Истовремено им помагавме и на родителите, овозможувајќи им да ја користат машината за перење во Дневниот центар, но и да ги бањаат останатите деца кои не се вклучени во Дневниот центар. Сè почесто на нивно барање им дававме прашок за перење, па дури и им дозволувавме и самите да се избањаат. Факт е дека промените кај децата се рефлектираат врз родителите. Применувајќи ги стекнатите хигиенски навики и во домот, децата влијаат врз родителите во насока на поголема грижа за здравјето и хигиената.

Во центарот доаѓаа и помладите членови на семејството за да се избањаат, да добијат барем една ужинка во денот, да поминат дел од времето во топла просторија и да изградат позитивни навики.

Продолжувањето на работата на Дневниот центар е од исклучително значење за овие деца за да не се изгуби ефектот од сето она што досега е направено. Децата веќе стекнаа навика да доаѓаат во Центарот, а редовното доаѓање им беше толку многу важно што дури бараа да го посетуваат Дневниот центар и за време на викенд. Имајќи ги предвид условите во кои живеат, доаѓањето во Дневниот центар е можност и за намалување на ризиците за здравјето на децата кои произлегуваат од условите во кои живеат. Најголем дел од нив живеат во импровизирани куќи од картонски кутии и најлони, без струја и вода и без санитарни јазли. Поради лошите економски услови децата се хранат нередовно неквалитетно. Главна цел на Дневниот центар е да им се овозможи на децата на улица инклузија во општеството и образованието, психо-социјална поддршка и интервенција. Покрај наведените

услуги кои им се нудат на децата кои го посетуваат Дневниот центар и на нивните семејства, нашите напори се насочени пред сè кон вклучување на овие деца во редовниот образовен процес и задржување во истиот.

Описменување..

Учиме и повеќе...

Креативна работилница

Систематски преглед и имунизација...

Преку донација од ОБСЕ Дневниот центар беше разубавен и опремен со следната опрема: 1 табла за пишување, 2 големи двокрилни шкафа, 4 средни шкафчиња (затворен тип), 4 шкафчиња за папучки (отворен тип), 32 мали столчиња, 8 мали масички, две подвижни креветчиња за преспивање, пластична лизгалка, 4 мали теписони, 4 подни слојувалки, DVD- плеер, корнизи и завеси. Исто така беа сменети и сите скршени прозорски стакла.

Со секоја донација и помош се раѓа по една искрена насмевка. Една таква искрена насмевка на децата им овозможи и шкотската фудбалска асоцијација "Tartan Army Children's Charity" со посредство на британската амбасада во Р. Македонија која донираше облека, обувки, хигиенски средства, дидактички материјали, спортски и музички реквизити, превентивни лекаства и санитарски материјали.

Во текот на целата година, покрај проектните активности паралелно се следеше и здравствената состојба на децата, им се укажуваше здравствена заштита и дерматолошка помош. Во Здравствениот дом се реализираше систематски преглед за децата со цел следење на нивната здравствена состојба, вакцинација на децата кои имаа потреба од редовна имунизација како и вадење на лекарски потврди потребни за вклучување на децата во редовниот образовен просец. Во однос на потребната документација за запишување на децата, оваа година има потреба од приложување на потврда издадена од страна на стоматолог.

На 31.08.2012 год. беше организирана работилница за одржување на личната хигиена во просториите на невладината организација Хера. Работилницата ја посетија 12 дечиња на возраст од 9 до 13 години. Се разговараше на повеќе теми во врска со правилното одржување на хигиената и воопшто потребата за редовно одржување на хигиената, но поголемиот акцент беше ставен на храната која ја собираат од контејнерите и ја јадат, конкретно на инфекциите, бактериите, труењето со храна како и вкупните последици врз нивното здравје. Во однос на здравствената состојба, покрај сезонскиот грип и стомачниот вирус децата имаа и кожни инфекции, херпеси итн. На сите деца кои имаа потреба од антибиотска терапија им се помогна во нејзино обезбедување. Со помош на дерматологот од Хера и редовната употреба на препишаната терапија (антибиотик, бетадин, стерилни газии, белогент маст) успешно се надмина и тропската болест пиодермија кај 5-те деца од семејството Еминови предизвикана од нечистотија. Покрај пружената здравствена заштита и помош на децата згрижени во дневниот центар, здравствена заштита добија и трите новороденчиња кои беа однесени на преглед во локалната амбуланта.

Исто така беше реализирана едукација на родителите во однос на сексуално преносливи болести и репродуктивното здравје, планирање на семејството, заштита од несакана бременост, а се остваруваа и бесплатни гинеколошки прегледи во НВО Хера во рамки на проектот „Сакам да знам“.

Волонтерите од Црвениот крст кои работат со овие деца, се најчесто студенти и дипломирани педагози, психолози и социјални работници и истите им помагаат на децата во стекнување на основни знаења (учење букви, бројки, цртање, боење, изработка на честитки итн.), согласно нивните интереси.

На почетокот на јануари беа посетени домовите на семејствата на децата и се одржа родителска средба, на која продолжија индивидуалните мотивирачки и поттикнувачки разговори за важноста на образованието со секој родител, како и за давање согласност за престој на децата во Дневниот центар. Кон средината на истиот месец, поради задоцнета исплата на социјалната парична помош, од ноември претходната година, семејствата пројавија зголемена потреба од трудово искористување на децата заради надополнување на семејниот буџет, при што стручниот тим повторно излезе на терен, ги посети домовите на семејствата на децата и разговараше со родителите со цел да ја зајакне нивната истрајност во совладувањето на секојдневните тешки животни егзистенцијални потреби и проблеми.

Активности за новогодишните празници

Во месец декември во Центарот за деца на улица беа реализирани многубројни разновидни активности, поврзани главно со Новата година и новогодишните празници. По тој повод, со помош на стручниот тим децата ги накитија двете новогодишни елки што ги добивме како донација и го украсија просторот на Дневниот центар со колоритни лампиони, свончиња и Снешко кој тие лично ги изработија. Децата изработија и новогодишни честитки на кои беа напишани нивните желби и пораки. Дел од нивните желби беа исполнети од страна на граѓаните преку кампањата “Израдувај дете од улица” на Центарот за медиумски активности кои сами ги подготвија подароците и лично им ги дадоа на дечињата од Дневниот центар.

На 14.12.2012 год. беше доделена награда за најдобриот продавач на магазинот „Лице в лице“ од страна на холандската амбасадорка Мариет Шурман која лично на Ерџан Садик му подари велосипед.

На 26.12.2012 год. ЗЗПД организираше новогодишна забава за децата од Дневниот центар. Децата се претставија со новогодишна приредба на која рецитираа стихотворби, пееја песнички, изведоа три песни во придружба на флејта и конги, а играа и македонски, турски и ромски народни танци. По приредбата децата добија и новогодишни пакетчиња. Доделувајќи ги новогодишните подароци, на сите 97 дечиња градоначалникот на Општина Центар г-дин Владимир Тодоровиќ им посака детски безгрижни мигови, исполнети со многу здравје, среќа и радост во годината што претстои. Компанијата Тинекс како верен и искрен пријател и оваа, како и

претходните години од отворањето на Дневниот центар не ги заборави дечињата од улица, придонесувајќи и тие да ја почувствуваат новогодишната празнична магија.

Претставници на здружението „Вешта жена“ за децата донираа храна подготвена за нивниот новогодишен настан.

Како замена на традиционалната размена на подароци, а следејќи ја традицијата за ширење насмевки и искрена радост за време на празниците и оваа година Комерцијална Банка организираше појадок за сите дечиња и општествено добротворна хуманитарна акција која се состоеше од пакети со играчки, облека, хигиенски средства и три половни персонални компјутери. Неколкучасовното дружење на децата беше исполнето со игра, песни на гитара и цртање на заеднички новогодишни честитки. На крајот од акцијата во знак на благодарност децата возвратија со новогодишни песнички.

И софтверската компанија Сивус ги отвори вратите за децата кои преку својата посета на компанијата имаа можност да го продаваат магазинот "Лице в лице", како и посебно дизајнираните новогодишни картички. Претставниците од компанијата на дел од дечињата им ги исполнија скромните и едноставни новогодишни желби

посетувајќи го Центарот и подарувајќи им неколку пакетчиња, храна, облека и играчки.

ВОННАСТАВНИ АКТИВНОСТИ

Во средината на февруари со помош на Црвениот крст на Град Скопје децата ги однесовме на балетско-оперската претстава “Јованче и Марика” во Македонската Опера и Балет – МОБ. Ова беше прва можност за нив да гледаат претстава од ваков тип каде главните ликови се познати актери од македонската театарска сцена. Неизбежни беа нивните интересни прашања во врска со претставата, а не останаа незабележани ниту задоволството и возбудата во нивните очи. Претставата ја следеа и деца од другите училишта во градот, при што мора да истакнеме дека нашите деца од Дневниот центар беа подисциплинирани во однос на другите деца, што претставува доказ за истрајноста и работата со нив од страна на стручниот тим. Децата ја проследија целата претстава со огромно внимание.

Од страна на волонтерите од Волонтерскиот центар на 28.04.2012 год. во Градскиот парк кај Школка беше организирана кампањата „Имам јас, имаш ти“. Во рамки на оваа акција граѓаните донираа облека за возрасни.

Како награда за успешно завршената учебна година на 18.06.2012 год. во два наврати по две групи од 40 деца беа однесени на прошетка во Градскиот парк, на планината Водно и на Милениумскиот крст.

Децата беа многу возбудени поради возењето со двокатните автобуси и жичарата, со измешани чувства на страв и среќа бидејќи за најголемиот дел од нив ова беше прво возење во вакви автобуси.

На 06.07.2012 год. група деца беа однесени на фарма за домашни животни во населбата Илинден (Белимбегово) каде што имаа можност да го видат сето она што го учеле во Дневниот центар. Децата беа многу возбудени кога ги видоа животните, особено кравите и свињите, и посебно беа изненадени од нивната големина. По оваа посета, на креативните работилници ги цртаа домашните животни и раскажуваа како си поминале на село.

Во соработка со Црвениот крст на 10.07.2012 год. група од 15 деца беа однесени во одморалиштето на Црвениот крст на Водно каде што за нив и за децата кои го посетуваат Центарот на Црвениот крст во Ш. Оризари беа организирани игри со вода што за нив претставуваше вистинско освежување во топлите денови.

Преку Центарот за медиумска активност (со кој веќе имавме соработка за новогодишните празници и одржавме ликовна работилница на тема "Сон"), на 12.07.2012 год. заедно со уметникот Сергеј Андреевски и Друштвото за управување со пакување и отпад од пакување

„Пакомак“ покрај тоа што создаваа уметнички дела направени во колажна техника, децата учеа за заштитата на животната средина, развивајќи ја својата еколошка свест.

Децата создаваа и уметнички дела од стара хартија. Работилницата продолжи следниот ден во селото Чардак каде што децата твореа и создаваа уметнички слики од отпаден материјал, истовремено уживајќи во убавините на природата.

На 27.06.2012 год. со цел презентирање на позитивни примери од секојдневниот живот и доближување на културното однесување прифатливо од општеството а кое видно се разликува од тоа во нивното опкружување помала група деца (големата група) беа однесени на прошетка во Виро Центарот и во спомен - куќата на Мајка Тереза каде што им беше одржано предавање за животот и делото на оваа хуманитарка.

Со поддршка од француската амбасада децата прв пат беа однесени на кањонот Матка.

Преку Црвениот крст и оваа година 11 деца имаа можност за прв пат да заминат на летување во детското одморалиште Солферино - Струга во периодот од 30.08.2012 год. до 02.09.2012 год.. Придонес кон целосната реализација на оваа активност дадоа Волонтерскиот центар - Скопје и претставник од француската амбасада кои овозможиле покривање на патните трошоци во двете насоки.

ВОЛОНТЕРСКИ ЦЕНТАР-СКОПЈЕ

Во текот на целата година три пати неделно се спроведуваа хуманитарни активности со нови волонтери од Франција, Шпанија и Холандија преку Волонтерскиот центар - Скопје, со цел реализирање на едукативни и креативно - забавни активности со маргинализирани групи - деца. Работилниците ги спроведуваа пет активисти во соработка со стручниот тим во Дневниот центар. Преку најразлични едукативни и креативно - рекреативни активности со децата се оствари меѓусебно другарување и запознавање со културата и знаменитостите на нивните земји (Франција и Македонија). Работилниците се одржуваа три пати неделно од 12-14 часот со група од 10 дечиња кои изработуваа фигури и предмети од различен материјал. Оваа активност ја поттикна креативноста особено кај децата од малата група кои пројавија голем интерес за работа. Децата од големата група учеа песни и кореографија за народни танци од различни земји со цел полесно да ги запознаат

другите земји. Децата уживаа во спортските активности реализирани заедно со волонтерите. Волонтерите исто така ги запознаа децата со местата каде што живеат, семејствата, градовите и позначајните места во нивните државки а истите ги посетија и живеалиштата на децата во Дневниот центар. На наше големо задоволство, како резултат на успешно спроведените работилници од страна на волонтерите, децата беа воодушевени од начинот на изработка на интересни предмети и многубројните друштвени игри со новите пријатели.

